

ОЦІНКА ЗАГРОЗ ВИКОРИСТАННЯ ПДВ ДЛЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ ПРИ ЗДІЙСНЕННІ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

студент гр. МК-91 Титаренко Ю. В.

Для підвищення умов ефективного функціонування, зростання прибутковості та конкурентоспроможності вітчизняні підприємці повинні здійснювати експортно-імпортні операції. Тому оподаткування окремих зовнішньоекономічних операцій є надзвичайно важливим питанням

Проблема обґрунтованості відрахувань ПДВ із вартості товарів, що використовуються на виробництві та реалізуються на експорт і до яких застосовуються нульові ставки, залишається предметом суперечок експортерів і податкових органів.

Теоретико – прикладні аспекти використання ПДВ висвітлюються в працях зарубіжних і вітчизняних вчених з економічних наук, зокрема Пинзеника В., Сліпця В., Майкла Кінга, Соколовської А., Кукса В., Лайама Ебрілла, Панаскжа Б. та інших. Однак, незважаючи на це, нерозв'язаним й досі є питанням доцільності та ефективності використання ПДВ для національної економіки при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності, з урахуванням безпеки національної економіки.

Метою моєї роботи є оцінка та аналіз загроз для національної економіки при використанні ПДВ у зовнішньоекономічній діяльності, причин їх виникнення, а також шляхів їх подолання в сучасних умовах.

Якщо здійснюється операція, що обкладається ПДВ за нульовою ставкою, то відшкодування суми ПДВ відбувається із бюджетних коштів, після подання декларації за звітним періодом, де вказується здійснення таких операцій, - протягом місяця. За рахунок платежів по ПДВ або інших податках, зборах, які за законодавством України зараховуються до державного бюджету, може бути частково або повністю зарахована сума бюджетного відшкодування. За рахунок суми бюджетного відшкодування платник податків може оплатити лише виданий ним під час розмитнення імпортованих товарів податковий вексель.

В Україні імпортовані товари оподатковуються під час перетину митного кордону, а за нульовою ставкою оподатковуються експортовані товари – це законодавчо закріплено оподаткуванням ПДВ як податок за принципом призначення на споживання. Тому в країні імпортера і в країні експортера можна уникнути подвійного оподаткування товару. Для національного товаровиробника значні переваги складає різниця сплати податку в часі, тому що товари вітчизняного виробника оподатковуються під час їх реалізації, а під час перетину кордону – імпортовані.

Взагалі в Україні цей податок є одним із головніших джерел формування доходів бюджету, але він не забезпечує належного рівня їх наповнення.

Низька фіскальна ефективність є однією з проблем при функціонуванні ПДВ. В Україні при цьому зниження фіскальної ефективності ПДВ зумовлено [1]:

- обсяг пільг з ПДВ збільшується;
- зростанням податкового боргу (недоїмки);
- кількість платників ПДВ зменшилася після того, як в 1998 р. була введена «спрощена» система оподаткування для суб'єктів, що займаються малою підприємницькою діяльністю;
- частки експорту у ВВП підвищуються.

На сьогодні в Україні не має дієвого механізму повідомлення при незаконним відшкодуванні ПДВ, тому така ситуація являє собою реальну загрозу подальшого зростання при відшкодуванні ПДВ. Коли в країні при здійсненні експортних операцій застосовуються незаконні схеми відшкодування ПДВ, то це може стати великою проблемою - проблемою викачки капіталу з економіки України.

Для України незаконне отримання відшкодування ПДВ означає:

- втрачання фінансових ресурсів з державного бюджету національного господарства та збільшення його дефіциту;
- суттєве зростання обсягів тінізації економіки;
- значні обсяги непродуктивних витрат (оплата праці робітникам податкових органів за обробку та аналіз первинних документів з ПДВ).

Усе це призводить до суттєвого зниження економічної безпеки національної економіки та погіршення якості розвитку та зростання.

Тому доцільним є використання досвіду розвинених країн світу в сфері оподаткування зовнішньоекономічних операцій, який засвідчує використання інших податкових важелів для оподаткування зовнішньоекономічної діяльності, зокрема в Російській Федерації та країнах ЄС пільги з ПДВ скасовані, натомість застосовують диференційовану ставку цього податку [1].

Запровадження та використання такої практики дозволить не тільки уникнути недоліків використання ПДВ при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності а й створить додаткові фінансово-економічні можливості для розвитку національної економіки та підвищить якість інтеграції України у світове господарство.